

דף ז.

עין משפט ג.

יו"ד סימן ל פעיף ב

ב. נפחת עצם הגולגולת וחסר ממנה כסלע ע טריפה פ. ואם ניקבה נקבים צ שיש חיסרון שבין כולם יש כסלע שהוא שלישי טפח ק טריפה ר.

הגה: אבל פחות מסלע יש להכשיר אפי' בזה"ז שלא חיישינן בה לנקיבת קרום המוח.

ג. בעוף המים ש כגון אווז אפי' לא ניקב העצם אלא כל שהוא טריפה. ועוף היבשה שנשכתו חולדה בשיניה בראשו או שקיבל מכה בעץ או באבן, מניח אצבעו בצד הנקב ונועץ אצבעו שם. או מכניס ידו לתוך פיה ודוחק שם אם לא ביצבץ המוח ולא יצא מהנקב בידוע שלא ניקב קרום המוח וכשרה.

ע. מימרא דרב נחמן בדף נ"ד וכפירוש רש"י ורמב"ם ורשב"א והר"ן והרמב"ן. ואם השיעור כסלע מצומצם דינו כיתר מסלע וטריפה. ש"ך ס"ק ג'. וה"ה בנסתפקו אם יש בו שיעור כסלע כה"ח אות ט"ו. והשיעור כסלע היינו בבהמה גדולה ובעוף לפי קוטנו. שם אות ח"י.

פ. ואפי' הקרום העליון קיים, שם בכ"ה אות ט"ז, ולא מהני שהיית י"ב חודש בטריפות דנפחתה. שם אות י"ז.

צ. והש"ך בס"ק ד' כתב להחמיר גם בנקבים שאין בהם חיסרון והדגול מרכבה כתב דישי להחמיר כדבריו.

ק. והטפח הוא ד' אגודלים ושליש טפח הוא אגודל ושליש ואם ניקח חוט באורך ד' אגודלים ונעגל אותו נמצא בתוכו רוחב אגודל ושליש וזהו שיעור סלע ע"פ המשנה בעירובין פ"א משנה ה' וזהו לדברי השו"ע, אבל הש"ך בס"ק ה' כתב לפקפק בדברי השו"ע וכתב דהסלע אינו כ"א פחות משליש טפח והפר"ח כתב ליישב דברי השו"ע.

ר. אבל פחות מזה כשרה ומ"מ בעי בדיקה לראות אם ניקב הקרום ואם לא בדק הוי ספק טריפה. ואע"ג דאין אנו בקיאים בבדיקת קרום המוח היינו בניקב משהו של העוף אבל לא בשל בהמה, כה"ח אות כ"ד. ובעוף המים כגון אווז בנחסר כל שהוא טריפה משום דקרומו רך. כ"כ הב"י והט"ז בס"ק ב'. והיינו דוקא ניקב העצם אבל יורד משם דם בגלל שנקרע העור, והעצם של העוף קיים כשר. ט"ז ס"ק ג'. וה"ה רק נמצא נפחות בגולגולת והעצם שלם כשר ומ"מ צריך בדיקה אם העצם שלם, ובכף החיים אות מ"א הביא מעשה בראש כבש אחד שהקרן שלו היה מתנדנד והיה יוצא ממנו תולעים והעור והבשר שמסביב הקרן ג"כ התליעו וחתכו את הקרן ואת העור ואת הבשר וראו שעצם הגולגולת קיים ושלם ואין בו שום ריעותא והתירו אותו בשופי.

ש. מברייתא דף נ"ז משום דקרומו רך יותר מעוף היבשה.

הגה: ואנו אין אנו בקיאיין בבדיקת הטריפות ולכן יש להטריף אם ניקב עצם הגולגולת בכל שהוא בעוף אפי' של היבשה.

י"ד פימן נד פעיף ד

ה. ה. נעקרה **ה** חוליא אחת כולה אפי' מאותן שאין בהם צלעות טריפה.

הגה: אפי' למטה במקום שאין פסיקת חוט השדרה פוסל שם.

עין משפט ד.ה. או"ח פימן שסד פעיף א

א. מבוי הפתוח משני ראשיו לר"ה **א**, או צד אחד לר"ה וצד השני לכרמלית, או שני צדדיו לכרמלית **ב**, צריך צורת הפתח **ג** מכאן ולחי או קורה מכאן, אבל אם צדו אחד פתוח לר"ה וצדו השני לחצר **ד** שאינה מעורבת, א"צ אלא לחי או קורה בשני ראשיו.

הגה: ובלבד שיש לו דיני תנאים למבוי כמו שנתבאר בסי' שס"ג סעיף כ"ו, אבל אם לאו דינו כחצר וצריך תיקון חצר **ה** משני צדדיו.

ת. ואפי' שתלוי' עדיין בחוט השדרה כל שנפרדה מחיבורה משני קצותיה הו"ל נעקרה וטריפה. שם באות ל"ג.

א. ברייתא וגמ' בעירובין דף ו', וכת"ק. ומיירי שבאותו מבוי לא היה ברוחבו שיעור ט"ז אמה שהוא שיעור ר"ה, מ"ב אות א'.

ב. תוספת דברי הרמ"א.

ג. שע"ז נעשה כסתום ע"י מחיצה והוי כמבוי סתום מג' רוחותיו ומספיק בצד השני לחי או קורה.

ד. כי אז המבוי אינו מפולש שיש מחיצות לחצר, ודי לו בלחי או קורה כדי לחלק בין דיורי החצר למבוי שלא יאסרו אלו על אלו. מ"ב אות ג', וי"א דמצד החצר צריך דוקא לחי ע"ש.

ה. ואפי' מפולש משני צדדיו לר"ה אם אין לו תנאים של מבוי, א"צ רק תיקון חצר פס אחד רחב ד' או שני פסין ברחב משהו מכל צד, מ"ב אות ד'.

דף ז:

אור"ח סימן ששה פעיף ג

עין משפט א.ב.

ג. מבוי מתוקן שנפרץ במלואו לחצר^ו, וגם החצר נפרצה מצד השני לר"ה, אם לא ערכו בני החצר עם בני המבוי, בני החצר מותרים בחצר^ז אפי' נפרץ החצר לר"ה כנגד פרצת המבוי^ח, ואפי' גם בוקעים בו רבים^ט, ובלבד שלא תהיה הפרצה למבוי או לר"ה מצד החצר^י יותר מעשר אמות, ובני המבוי אסורים אפי' אין פרצתו כנגד פרצת החצר שהיא לר"ה^כ, מכיון שלא ערכו.

וצריך שכתלי המבוי נכנסו בחצר ג' טפחים לפחות, בענין שאין הגיפופין שנשארו בחצר נראין למי שעומד במבוי, אבל אם נראים, עולים לו משום לחי ומותר גם במבוי^ל.

ד. אם ערכו בני החצר עם בני המבוי, והפרצה שבין המבוי לחצר אינו מצד^מ החצר, ופרצות החצר לר"ה אינם מכוונות כנגד פרצת המבוי, והחצר של רבים, גם בני המבוי מותרים בטלטול.

ה. אם לא ערכו, או אפי' ערכו ופרצת החצר למבוי היא מצדו, או אפי' באמצע החצר ופרצת החצר לר"ה כנגדה, או אפי' אינה כנגדה

ו. עיין במ"ב אות י"ב הקדמה קצרה.

ז. כיון שהפרצות למבוי ולר"ה אין בהם יותר מעשר אמות הוי כפתחים, ובני המבוי ג"כ אינם יכולים לאסור על בני החצר כיון שאין לבני המבוי דריסת רגל בחצר. מ"ב אות ט"ו.

ח. דלענין חצר לא מחמירין בזה, לא כן במבוי דהוי כמפולש לר"ה בכה"ג. מ"ב אות ט"ז.

ט. אף דבמבוי אם בוקעים בזה רבים פוסל, בחצר לא משגיחין בזה. שם אות י"ז.

י. כך פירש במ"ב באות י"ח.

כ. וא"כ אין לנו לאסור לטלטל במבוי משום מפולש לר"ה דאין כאן מפולש אפי' הכי אסור מצד חסרון העירוב, ואז אסור אפי' לא בוקעים בו רבים מר"ה לעבור למבוי דרך החצר, מ"ב אות י"ט.

ל. ושוב אין החצר יכול לאסור עליו, שם אות כ'.

מ. אלא באמצע החצר לבין המבוי. מ"ב אות כ"ב.

והחצר הוא של יחיד אסור לבני המבוי.

אם נפרץ המבוי לרחבה שפחותה מסאתים, או יותר אבל הוקף לדירה, דינו כאילו נפרץ לחצר, ואם יותר מסאתים ולא הוקף לדירה הוי כאילו נפרץ לכרמלית וצריך תקון.

נ. שמא ימלך היחיד ויבנה בתים ברוחב החצר העודף על המבוי והוי ליה המבוי נפרץ מצדו של חצר לר"ה ומפולש ואסור. מ"ב אות כ"ג.

ס. אפי' עם גיפופין, והם נראין מבחוץ אפ"ה אסור לטלטל במבוי, דלרחבה בעצמה לא מהני הגיפופין לטלטל בתוכה שהרי כרמלית היא, ואיך יועיל הגיפופין למבוי. מ"ב אות כ"ד.